

De Tamarisk
christelijke basisschool

Daltonboek

Over het hoe en waarom !

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Titel	Pagina
1	Inleiding	3
2	Voor wie is dit document geschreven	4
3	Relatie met andere beleidsstukken	5
4	Waarom Daltononderwijs	6
5	Hier staan we voor	8
6.1	Dagkleuren	10
6.2	Dagritme	11
6.3	Handelingswijzers en symbolen	13
6.4	De taak	15
6.5	Taakbord en weekbord kleuters	19
6.6	(Zelf-) correctie	21
6.7	Keuzewerk en meervoudige intelligentie	23
6.8	Uitgestelde aandacht	25
6.9	Samenwerken en samenwerkend leren	27
6.10	Materialen	29
6.11	Werkplekken	30
6.12	De kring	31
6.13	Zorg voor klas, school en schoolomgeving	32
7	Informatie en rapportage	34
8	Borging afspraken	35
9	Verdere ontwikkelingen	37

Inleiding

Voor u ligt het Daltonboek van De Tamarisk.

We zijn een christelijke basisschool in het zuiden van de stad Groningen.

Een basisschool met een gedreven team, betrokken ouders en enthousiaste kinderen.

In 2005 zijn we op zoek gegaan naar een onderwijskundig concept dat de vele mogelijkheden en ontwikkelingskansen van kinderen centraal stelt, een concept waarbinnen differentiatie, samenwerking, verantwoordelijkheid en taakgerichtheid sleutelwoorden zijn en waar gewerkt wordt aan een brede persoonlijke ontplooiing.

Na een brede bezinning bleef er voor ons maar één optie over:
we wilden ons gaan ontwikkelen tot een Daltonschool.

Een geweldige uitdaging die ons elke dag opnieuw weer inspireert.
Natuurlijk stoppen we veel energie in alle ontwikkelingen, maar gelukkig mogen wij, en ook de kinderen, dagelijks de vruchten plukken van deze inspanningen.

Waarom Daltononderwijs?

Wat kenmerkt het Daltononderwijs?

Hoe werken de leerlingen op een Daltonschool?

Allemaal vragen die we in dit Daltonboek van De Tamarisk willen beantwoorden.

Ons Daltonboek is niet een klassieker die staat te verstoffen op de boekenplank.

Telkens opnieuw worden inhouden vernieuwd, aangepast, aangevuld en aangescherpt.
Want basisonderwijs, en zeker Daltononderwijs, is dynamisch en altijd in ontwikkeling.

We hopen dat ons Daltonboek duidelijk maakt hoe we op De Tamarisk vorm en inhoud geven aan goed en sterk gefundeerd basisonderwijs.

Dat het elke lezer enthousiast mag maken!

Namens het schoolteam van cbs De Tamarisk

Jos Groenewold
(directeur)

2. Voor wie is dit document geschreven

Een Daltonschool baseert zich op duidelijke uitgangspunten, stelt zichzelf duidelijke doelen en wil schoolbreed eenduidig zijn in de aanpak van het leerstofaanbod.

Om alle afspraken en werkwijzen goed te borgen, is dit Daltonboek geschreven. Het geeft leerkrachten (en directie) richting en handvatten in hun dagelijks handelen en voorkomt dat personele wisselingen of uitbreidingen het onderwijsleerproces stagneren. We kunnen daarom gerust stellen dat het Daltonboek voor de leerkrachten (en directie) een soort handboek en naslagwerk is.

Het biedt duidelijkheid, geeft de richting aan en maakt de rode draad zichtbaar.

Voor ouders en verzorgers is het niet altijd eenvoudig een goede basisschool te kiezen die goed past bij de eisen die ouders/verzorgers aan een basisschool stellen. Ons Daltonboek kan de ouders helpen bij een goed overwogen schoolkeus door inzichtelijk te maken hoe we op De Tamarisk werken.

Daarnaast zijn er nog een aantal belangrijke, voor zich sprekende doelgroepen te onderscheiden:

- invalleerkrachten
- stagiaires en LIO-ers
- ouders/verzorgers die al kinderen op school hebben
- het schoolbestuur en de Algemeen Directeur van de VCOG
- leden van de Dalton-visitatie-commissies
- personeel van andere Daltonscholen
- de onderwijsinspectie

Met het voorgaande wordt benadrukt dat ons Daltonboek een document is waarmee we ons Dalton-basisonderwijs willen en kunnen verantwoorden. We willen transparant zijn in al ons doen en laten.

De Daltonpijlers Vrijheid/Verantwoordelijkheid, Zelfstandigheid en Samenwerken zijn belangrijk voor alle geledingen binnen de school.

Ons Daltonboek is daarom beschreven in de vorm van bindende afspraken die het team voor zichzelf heeft vastgesteld en vastgelegd.

3. Relatie met andere beleidsstukken

Het schoolplan

Iedere Nederlandse school heeft een Schoolplan, waarin uitgebreid wordt verwoord hoe er wordt gewerkt, waarom er zo wordt gewerkt, welke materialen daarbij worden gebruikt en wat de ontwikkelingsplannen voor een periode van vier schooljaren zijn.

De reikwijdte van het schoolplan is daarmee groter dan die van het plan dat nu voor u ligt.

In dit Daltonboek worden voornamelijk de praktische afspraken beschreven die binnen het onderwijsteam zijn gemaakt om ervoor te zorgen dat onze school een Daltonschool is en blijft.

De schoolgids

Ouders/verzorgers die overwegen hun kind aan te melden op De Tamarisk ontvangen onze schoolgids. In de schoolgids staat veel inhoudelijke informatie voor ouders en er wordt ook in uitgelegd wat Daltononderwijs inhoudt.

Omwille van de leesbaarheid blijft dit beperkt tot een uiteenzetting op hoofdlijnen. Wie door de tekst in de schoolgids meer geïnteresseerd is geraakt in het Daltononderwijs en meer gedetailleerd wil weten hoe we er in de praktijk mee werken, kan verdieping vinden in ons Daltonboek.

Ieder schooljaar ontvangen de ouders daarnaast een locatieboekje met de jaarlijkse roosters, leerlingenlijsten, adressenoverzichten en andere organisatorische informatie. Ook staan daarin de (Dalton-)innovatietrajecten voor dat schooljaar vermeld.

Overige plannen: formatieplan en zorgplan

Het basisonderwijs kent naast het schoolplan en de schoolgids ook het formatieplan en het zorgplan.

Het formatieplan omvat een meer technische beschrijving hoe de door de overheid beschikbaar gestelde personele formatie wordt ingezet.

Het zorgplan beschrijft hoe de leerlingenzorg wordt vormgegeven binnen het samenwerkingsverband van scholen waar onze school deel van uitmaakt. In het zorgprofiel worden de zorgplan-afspraken meer specifiek en praktisch voor De Tamarisk uitgewerkt.

Voor beide plannen geldt, dat het Daltonelement er niet rechtstreeks in te herkennen is. Maar er zijn wel degelijk raakvlakken.

Zo streven wij ernaar om door de inzet van vakkundig en geschoold personeel en door de Daltonwerkwijze veel tijd te kunnen besteden aan de individuele leerlingen, waardoor de leerlingenzorg goed tot zijn recht kan komen.

4. Waarom Daltononderwijs

Onze keus voor het Daltononderwijs is gerelateerd aan onze visie op de maatschappij in het algemeen en op kinderen in het bijzonder.

De huidige maatschappij vraagt mensen die kunnen ontwerpen, kunnen plannen en vooruitzien. Mensen die initiatief tonen en ondernemend zijn en zich bewust zijn van de democratische processen die onder besluitvorming liggen en daaraan ook kunnen deelnemen.

Op DeTamarisk zetten leerlingen hun eerste stap naar deelname aan deze maatschappij. Behalve het individuele en gedifferentieerde cognitieve leerstofaanbod, willen we dat leerlingen interactieve vaardigheden ontwikkelen en deze vanzelfsprekend gaan vinden. Natuurlijk houd je rekening met elkaar, wissel je elkaar argumenten uit, zoek je samen naar een oplossing zoeken en kunnen we van elkaars talenten profiteren.

Daltononderwijs is op De Tamarisk een manier van omgaan met elkaar. Een omgeving waarin je verantwoordelijkheid krijgt en daarop ook aangesproken kunt worden, waarin je actief deelneemt aan activiteiten en waaraan je een eigen unieke meerwaarde toevoegt.

Het Daltononderwijs vertrekt daarom vanuit een drietal basisprincipes:

1. Vrijheid en verantwoordelijkheid

Vrijheid en verantwoordelijkheid zijn twee kanten van dezelfde medaille. Het één kan niet zonder het ander.

Het Daltononderwijs ziet een mens/kind als een persoon die zelf kan en mag kiezen, maar die voor de gevolgen van zijn keuzes ook verantwoordelijkheid draagt.

Voorwaarde is dat er samen duidelijke en algemeen aanvaardbare afspraken worden gemaakt over de grenzen van deze vrijheid.

Alleen door verantwoordelijkheid te geven kan verantwoordelijkheid worden geleerd.

2. Zelfstandigheid

De kinderen worden gestimuleerd en aangezet om problemen zelf op te lossen, het werk zelf te plannen en dus niet voortdurend afhankelijk te zijn van hulp. Uitgangspunt daarbij is dat we geloven in de vele mogelijkheden die kinderen in potentie hebben.

Ook leren we de kinderen om hun werk zelf te waarderen.

De leerkracht biedt de ruimte tot zelfstandige verwerking van opdrachten en toont daarmee zijn vertrouwen in de leerling. Het zelfvertrouwen van de kinderen krijgt hiermee een stevige impuls.

Zelfstandigheid kan alleen gedijen als kinderen voldoende verantwoordelijkheid en vrijheid wordt geboden.

3. Samenwerking

Een mens kan, ondanks zijn vrijheid en zelfstandigheid, niet zonder zijn medemens. Een medemens om te steunen maar ook om steun van te krijgen.

De grens van de individuele vrijheid wordt altijd gevormd door de vrijheid van de ander.

De leerling functioneert als lid van een sociale groep, waarin elk vrij individu zich er voortdurend van bewust moet zijn, dat hij meewerkt en verantwoordelijk is voor het geheel en dat het daarover verantwoording schuldig is.

Samenwerken is voorwaarde voor een democratische grondhouding.

Rollen waarop de school voorbereidt

Het kind in het vervolgonderwijs

Niet alleen het traditionele "huiswerk maken" vraagt van de kinderen dat ze bovengenoemde vaardigheden beheersen. De ontwikkelingen in het VMBO en het Studiehuis doen een steeds groter beroep op de zelfstandigheid en de verantwoordelijkheid van kinderen. Zij krijgen steeds vaker projecten en studieopdrachten waarbij je niet individueel, maar samen met klasgenoten opdrachten moet uitwerken.

In het hoger onderwijs is deze manier van werken al veel langer gebruikelijk.

De volwassene als beroepsbeoefenaar

Beroepen waarbij je in je eentje werkt en waar je alleen maar volgend moet doen wat de baas je opdraagt, komen nauwelijks (meer) voor.

In de meeste beroepen in onze moderne, westerse kennismaatschappij worden initiatief, verantwoordelijkheidsgevoel en creativiteit verwacht. Regelmatig zal er moeten worden overlegd met collega's, met opdrachtgevers en/of met diverse instanties.

Zowel zelfstandigheid als het goed kunnen samenwerken zijn daarbij essentieel.

De volwassene als medeburger

De maatschappij is gebaat bij mensen die zich actief inzetten voor de samenleving: mensen die zich verantwoordelijk voelen voor hun medemens en daarom bijvoorbeeld vrijwilligerswerk willen doen, mensen die geëngageerd zijn en willen deelnemen aan de democratische processen in de samenleving en mensen die oog hebben voor de noden van hun medemens.

5. Hier staan we voor

De begrippen vrijheid/verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, samenwerken zijn voor elke Daltonschool het vertrekpunt, maar de vertaling naar de dagelijkse onderwijspraktijk verschilt per school. Dit geldt ook voor onze school.

Op De Tamarisk leren we de kinderen deze 'Daltonvaardigheden' te ontwikkelen en kunnen ze ermee experimenteren.

De accenten die wij op De Tamarisk willen aanbrengen

- De basis van al ons handelen moet zijn gericht op het creëren van een pedagogisch klimaat waarin de sociale en emotionele veiligheid voor het kind gewaarborgd worden.
- In de dagelijkse activiteiten is het ontwikkelen van waardenbesef en oordeelsvermogen de rode draad. Kinderen moeten elkaar respecteren.
- Er wordt volop rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen. Hiervoor is het nodig de ontwikkeling van het kind goed in de gaten te houden middels observaties, toetsgegevens en een uitgebreid leerlingvolgsysteem.
- Ook verschillen in bijvoorbeeld belangstelling, werkhouding en creativiteit worden nauwkeurig gevolgd en verwerkt in gedifferentieerde opdrachten. De ontwikkelingen op het gebied van Meervoudige Intelligentie geven we binnen de school een belangrijke plek.
- Vrijheid betekent voor ons, dat de leerkracht een deel van de verantwoordelijkheid voor het leren bij het kind legt. Essentieel hierbij is het geven van feedback aan en reflectie op het werk van het kind.
- Er wordt zoveel mogelijk les gegeven vanuit concrete leefsituaties.
- Kinderen moeten leren allerlei informatiebronnen te hanteren en te beoordelen.
- We bieden een grote variatie aan in werkvormen en materialen.

Kenmerken van onze school in trefwoorden

De goede Daltonschool die wij willen zijn, kenmerkt zich vooral door:

- Een goed en sterk pedagogisch klimaat
- Een duidelijke en herkenbare rode lijn binnen alle groepen
- Individueel taakwerk met een leerstofaanbod op meerdere niveaus
- Een aanbod van keuzewerk, rekening houdend met Meervoudige Intelligentie
- Uitgestelde aandacht om een oplossingsgerichte houding te bevorderen
- Samenwerken binnen en buiten de taak
- Realistisch en herkenbaar onderwijs
- Het gebruik van dagkleuren, handelingswijzers en symbolen
- Een samenwerkend team (leren van elkaar, opvattingen delen, intervisie)
- Eisen stellen en verantwoording vragen
- Vaste dagstructuur m.b.v. dagritme-afspraken

De genoemde onderwerpen zijn uitgewerkt en beschreven in dit Daltonboek.

Deze onderwerpen worden regelmatig geëvalueerd, bijgesteld, aangescherpt en aangevuld. We kunnen dus vaststellen dat ons Daltononderwijs dynamisch is en voortdurend in ontwikkeling is.

Ons Daltonboek wordt daarom ook jaarlijks geëvalueerd en bijgewerkt.

De leerkracht

Het Daltononderwijs van een school laat zich voor een deel vastleggen in afspraken. Het belangrijkste is en blijft altijd de persoon van de leerkracht. Deze heeft "Dalton tussen de oren zitten". Dat is een bepaalde houding ten opzichte van kinderen en ten opzichte van het onderwijs.

Een houding die zich erdoor kenmerkt dat de leerkracht bijvoorbeeld kinderen stimuleert zelf oplossingen te zoeken, dat hij/zij de leerlingen uitdaagt zelf na te denken over problemen, dat hij/zij oog heeft voor werkvormen die samenwerking bevorderen, dat hij/zij hier en daar een stapje terug wil doen om kinderen de gelegenheid te bieden om zelf verantwoordelijkheid te dragen, dat hij/zij vertrouwen en geloof heeft in de mogelijkheden van kinderen en dat hij/zij investeert in een overzichtelijk, gestructureerd en gedifferentieerd taakwerk-aanbod.

We stellen vast dat de leerkracht het hart is binnen ons Daltononderwijs.

Van alle leerkrachten wordt daarom verwacht in het bezit te zijn van het certificaat Daltonleerkracht. De school investeert daarom, waar nodig, in de scholingskosten.

Het team

Iedere leerkracht werkt in een team en draagt actief zijn/haar steentje bij aan alle voorbereidingen, uitwerkingen en ontwikkelingen binnen de school.

Samen werken aan de rode draad binnen de school is essentieel! Solistisch handelen en optreden is daarom onwenselijk.

Binnen het schoolteam inspireer je elkaar, ondersteun je elkaar en werk je samen aan de gestelde doelen.

Overleg en afstemming vindt plaats tijdens diverse overlegmomenten: gezamenlijk overleg, bouwoverleg, locatie-overleg, zorgoverleg, scholingsmomenten, commissie-vergaderingen etc.

D a l t o n o n d e r w i j s ,
d a a r s t a a n w e v o o r !

6.1 Dagkleuren

Iedere dag van de week wordt in de hele school aangegeven met een 'dagkleur'.

<i>Maandag</i>	Rood
<i>Dinsdag</i>	Oranje
<i>Woensdag</i>	Geel
<i>Donderdag</i>	Groen
<i>Vrijdag</i>	Blauw

(Om het begrip Week te duiden, zijn de zaterdag en zondag ook toegevoegd en wit gekleurd)

In alle groepen hangt als ruggesteun/handelingswijzer een dagkleuren-schema. De dagkleuren structureren de week voor de kinderen. Ook kan met het aangeven/inkleuren van een dagkleur eenvoudig een planning van de opdrachten worden gemaakt. De kleuren laten in één oogopslag zien of de opdracht binnen een redelijke termijn uitgevoerd kon worden. Daarnaast is direct zichtbaar of de opdrachten goed over de week zijn verdeeld. Daarnaast worden de dagkleuren gebruikt bij de administratie van verschillende zaken. (omdat zowel de 'startdagkleur' als de 'klaardagkleur' wordt ingekleurd)

Kleutergroepen

In de kleutergroepen wordt in de kring iedere dag aangegeven welke dag en dagkleur het is. Dit wordt zichtbaar gemaakt door de dagritmeplanning op het weekbord. De kaartjes hangen op de dagkleur van dat moment. Op het taakbord heeft ook iedere dag de afgesproken dagkleur. Op het taakbord wordt door de leerling met opdracht-/activiteitenkaartjes zichtbaar gemaakt op welk dagdeel het aan welke opdracht/activiteit heeft gewerkt.

Groepen 3 t/m 8

Op hun taakbrief geven de kinderen met de dagkleur aan wanneer op welke dag ze met een opdracht starten en kleuren ook de dagkleur in van de dag waarop de opdracht af is. Vooral als de taak meerdere dagen beslaat, geeft dit de leerkracht belangrijke informatie. Een kind dat in het begin van de week weinig opdrachten maakt en vervolgens alles op het laatste moment moet maken, moet geleerd worden dit beter te spreiden. Kinderen die duidelijk te snel van start gaan en daarbij veel fouten maken, moet worden geleerd dat de kwaliteit van het werk belangrijker is dan dat het snel af is. Wanneer startdagkleur en klaardagkleur niet of nauwelijks corresponderen, kan dit duiden op een te hoge moeilijkheidsgraad of een te ruim aanbod. Vanaf groep 6 worden de dagkleuren ook gebruikt om een planning op de weektaak aan te geven. De kinderen kleuren dan de dagkleur in van de dag waarop ze met de opdrachten willen beginnen.

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Verantwoordelijkheid nemen voor de eigen planning.
zelfstandigheid	Zelfstandig administreren.
samenwerking	De samenwerkingsopdrachten in tijd plannen

6.2 Dagitme

Een duidelijke structuur en ordening aanbrengen in alles wat we doen vinden we erg belangrijk. Naast de weekstructuur (6.1 dagkleuren) zorgen we middels een vast dagritme voor een zichtbare en dagelijks herkenbare planning en indeling van de dag.

Kleuters

Een hulpmiddel om de dagindeling in de kleutergroepen zichtbaar te maken en te ordenen zijn de dagritmekaarten.

Op het weekbord wordt op de dagkleurstrook het dagritme aangegeven middels de dagritmekaarten. Op de dagritmekaarten staan afbeeldingen die de verschillende activiteiten voorstellen die voor de bewuste dag gepland staan.

Deze dagritmekaarten worden aan het begin van de dag, voordat de kleuters op school komen, in de juiste volgorde gehangen. Ook is er ruimte om een bijzondere activiteit in de week alvast te plannen (bv een foto van a.s. jarige op donderdag alvast daar ophangen) Door middel van een knijper wordt bijgehouden "waar we zijn".

Groepen 3 t/m 8

Ook de dagordening in de groepen 3 t/m 8 kent een vast dagritme. Op de volgende bladzijde is het dagritme-rooster afgedrukt.

Net als bij de kleutergroepen zoeken we naar een vorm waarin we het dagritme ook voor de leerlingen zichtbaar maken. Naast een goede planning, een duidelijke structuur biedt het de leerlingen ook inzicht hoeveel er besteed kan worden aan de geplande activiteiten.

Op het dagritme-overzicht staan de volgende (vaste) activiteiten vermeld:

- Kring/Godsdiensdienst - (Taak-)instructie - Taakwerk - Leesparade

Wanneer we het dagritme voor leerlingen zichtbaar maken, zullen ook de andere dag-activiteiten zichtbaar zijn (bewegingsonderwijs, muziek, SchoolTV, spreekbeurt etc.)

Rekenstart als aanvulling op het dagritmerooster:

Voorafgaand aan één van de taakwerkmomenten wordt dagelijks 10 minuten een 'rekenstart' gepland. Tijdens deze momenten wordt op een prikkelende manier gezamenlijk de rekenbasisvaardigheden geoefend (bv m.b.v. een rekenspel)

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De kinderen voelen zich medeverantwoordelijk voor het verloop van de dag. Het stimuleert het taakbesef.
zelfstandigheid	Het dagritmepakket en de weekborden zijn een voorstadium van het leren plannen.
samenwerking	Ook bij het samen plannen van samenwerkingsopdrachten is het weekbord een welkom hulpmiddel.

Dagritme groep 3-8

	8.30	8.45	9.00	9.15	9.30	9.45	10.00	10.15	10.30	10.45	11.00	11.15	11.30	11.45	12.00	13.15	13.30	13.45	14.00	14.15	14.30	14.45	15.00	15.15	
3			instr					P	instr						P										
4			instr					A	instr						A										
5			instr					U	instr						U										
6			instr					Z	instr						Z										
7			instr					E	instr						E										
8			instr						instr																
	Godsdienst Kring			Taakwerk				Taakwerk						Lezen Leesparade											

Bij een combinatiegroep verspringt de instructietijd (met tussentijd ivm verlengde instructiemoment)

(zie voorbeeld hieronder)

3			instr					P	instr						P										
4			instr					A	instr						A										
combi					Instr					instr															

Rekenstart als aanvulling op het dagritmerooster:

Voorafgaand aan één van de taakwerkmomenten wordt dagelijks 10 minuten een 'rekenstart' gepland. Tijdens deze momenten wordt op een prikkelende manier gezamenlijk de rekenbasisvaardigheden geoefend (bv m.b.v. een rekenspel)

6.3 Handelingswijzers en symbolen

Omdat met behulp van pictogrammen en symbolen veel afspraken en richtlijnen in één oogopslag duidelijk zijn, maken we daar op De Tamarisk graag gebruik van. Eén afbeelding maakt vaak meer duidelijk dan tien zinnen.

Welke pictogrammen/symbolen gebruiken we in school

Toiletgebruik

Uit het oogpunt van zelfstandigheid, wordt het gebruik van het toilet geregeld middels (kleur-)symbolen. De leerling weet hierdoor precies wanneer hij/zij gebruik kan maken van het toilet. (Op de toiletdeur staat aangegeven welke het jongens- of meisjestoilet is)

Dagritmekaarten kleutergroepen

De afbeelding op de dagritmekaart in de kleutergroepen maakt duidelijk welke activiteit (in welke volgorde) wordt aangeboden/gedaan. We maken dit zichtbaar op het weekbord.

Verplichte opdrachten kleutergroepen

Een symbool (vierkant, driehoek, rondje) verwijst naar de opdrachten die in een bepaalde week gemaakt moeten worden. De opdracht hangt als een handelingswijzer boven het taakbord.

Uitgestelde-aandacht-tekens

Aan de kleurenboom kan het kind zien of het met zijn vraag bij de leerkracht terecht kan of dat het een andere oplossing moet zoeken. Bij het onderwerp uitgestelde aandacht (6.8) zal dit nader worden uitgelegd.

Hulpvraagkaartje

Door het plaatsen van een persoonlijk hulpvraagkaartje in 'de boog' maakt de leerling non-verbaal duidelijk dat hulp van de leerkracht gewenst is.

Handelingswijzers bij hulpvragen of moeilijkheden

Vaak is een eenvoudige hint of aanwijzing al voldoende om vragen van leerlingen te beantwoorden. We hanteren daarvoor materialen/bronnen die binnen de school aanwezig zijn. We leren kinderen deze hulpmiddelen te gaan gebruiken wanneer ze naar een oplossing zoeken (woordenboek pakken om betekenis op te zoeken, de atlas pakken om te weten of Oslo noordelijker of zuidelijker dan Groningen ligt, google voor een afbeelding van een mummie etc. etc.). We zijn voornemens om een groot aantal handelingswijzers (aanpakken bij het oplossen van b.v. taal- en rekenopdrachten) in 'naslagmappen' te verzamelen (hoe een deling maken, hoe een woord afkorten etc.) Met een handelingswijzer kunnen leerlingen zonder hulp van de leerkracht een handeling/opdracht/activiteit uitvoeren of een oplossingsmethode vinden.

Geluids(overleg-)symbolen (stil en fluisteren)

Op de gang (buiten de lokalen) worden twee geluidssymbolen gebruikt.. Eén symbool geeft aan dat er stil gewerkt wordt aan opdrachten (bv voor pauze), Een ander symbool geeft aan dat er fluisterend samen-gewerkt mag worden (bv na pauze).

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Symbolen verschaffen duidelijkheid, zodat het kind verantwoordelijkheid kan nemen voor de eigen keuzes. Daarnaast geven ze ook de mate van vrijheid aan.
zelfstandigheid	Kijkend naar het symbool kan het kind zelfstandig beslissingen nemen, zonder dat iets aan de leerkracht hoeft te worden gevraagd.
samenwerking	Door de symbolen te respecteren, houdt het kind rekening met anderen.

6.4 De Taak

De Taak (het taakwerk) zal waarschijnlijk het meest bekende en aansprekende (uiterlijke) kenmerk zijn van een Daltonschool.

Vele Daltonaspecten krijgen in het taakwerk een plekje, zoals:

Leren plannen, verantwoordelijkheid t.a.v. planning, verwerking en registratie, gerichte opdrachten tot samenwerking, differentiatie in leerstofaanbod, individuele opdrachten tot herhaling/verbreding of verdieping en reflectie op het eigen werk.

Hoewel er een vrijheid en eigen verantwoordelijkheid is voor het taakwerk, menen we toch hoge eisen te moeten stellen aan het taakwerk. Een aantal eisen die we stellen:

- de opdracht waaraan je begint wordt in principe eerst afgemaakt, voordat aan een andere wordt begonnen
- wanneer de opdracht te moeilijk is en hulp te lang op zich laat wachten (er zijn bv nog maar vijf minuten 'rood' verstreken, mag met een andere opdracht worden gestart
- het taakwerk moet in de desbetreffende week geheel gemaakt/gedaan zijn
- het taakwerk moet er netjes en verzorgd uitzien (niet 'af', maar 'goed af')

Er is in de school een opbouw in het omgaan met de taak.

Die opbouw betreft onder andere

- de tijd die op een dag/in een week aan de taak besteed wordt
- het aantal dagen waarvoor de taak is opgesteld (periode)
- de omvang van de taak
- de onderdelen van de taak.

Taaktijd

De genoemde tijden zijn richtlijnen / gemiddelden. In principe gaat het hier om de minimale omvang van de beschikbare taaktijd.

Afhankelijk van de dag en bijzondere omstandigheden (of activiteiten) in de groep kan dit anders zijn.

De ene groep kan op het gebied van de totale taaktijd meer aan dan de andere. Het is aan de leerkracht om te beoordelen of meer mogelijk is.

Natuurlijk kan er, waar nodig, naar leerlingen toe een meer individuele aanpassing op de taaktijd-afspraken plaatsvinden (bv momenten voor extra/aanvullende instructie).

groep	per dag	per week
1		2.30 uur
2		3.30 uur
3	1.00 uur	5.00 uur
4	1.15 uur	6.00 uur
5	1.45 uur	8.25 uur
6	2.00 uur	9.00 uur
7	2.00 uur	9.00 uur
8	2.00 uur	9.00 uur

Taakperiode

In de kleutergroepen worden de verplichte opdrachten op een taakbord zichtbaar gemaakt. Ieder dagdeel wordt het opdrachtsymbool 'opgehangen aan het haakje'. Vanaf groep 3 werken we met 'papieren taken'.

Groep 3 werkt met een dagtaak.

Groep 4 werkt het eerste halfjaar met een dagtaak. In het tweede halfjaar met twee weekdeel-taken (ma-di en wo-vr)

Groep 5 t/m 8 werkt met een weektaak.

Taakinhoud (maatwerk)

- Voor het opstellen van de taak wordt een digitaal format gebruikt. Deze taakbrief wordt door de leerkracht digitaal ingevuld.
- Het taakwerk bevat diverse opdrachten. Naast aanvullende en uitloopopdrachten staan in de taak ook verplichte opdrachten. Deze zijn zo ingericht dat ze in alle redelijkheid binnen de beschikbare taaktijd gemaakt kunnen worden*.
- De volgorde waarin de taakopdrachten worden gemaakt staat de leerling vrij (waarbij we eisen dat eerst de verplichte opdrachten worden gemaakt, voordat er met de extra en aanvullende opdrachten wordt begonnen).
- De taakinhoud wordt per opdracht in principe aangeboden op drie differentiatieniveaus, elk aangegeven op de taakbrief (vereenvoudigd-normaal-uitgebreid). Elke leerling start met de opdracht die bij hem/haar past. Na afronding van de individuele opdracht kan de moeilijkere opdracht worden gemaakt (wanneer dit met regelmaat lukt, wordt het startniveau voor de leerling aangepast).
- Waar een leerling werkt volgens een individueel handelingsplan, wordt deze concreet vertaald naar taakopdrachten en op het individuele niveau afgestemd.
- In het omgaan met tempo- en niveauverschillen binnen de taak schuilt het vakmanschap van de leerkracht.
- Op de taak kan worden aangegeven wanneer instructie vooraf verplicht is. Vooraf aan de instructie mag die opdracht dan niet worden gemaakt.
- Ook wordt aangegeven wanneer de leerling het resultaat zelf corrigeert/waardeert
- Naast de leerstofgebieden staan op de taak ook vermeld:
 - de plusopdrachten
 - de taakevaluatie door leerlingen
 - het keuzewerkmoment
 - de samenwerkingsopdracht (minimaal 1)
 - de computeropdracht (minimaal 1/Ambrasoft)
- Met de dagkleur wordt aangegeven wanneer wordt gestart met een opdracht en wanneer de opdracht af is.
- De meeste opdrachten zijn geschikt als taakwerk. Toetsen nemen we niet op in het taakwerkrooster, maar worden wel op de taakbrief vermeld.
- De invulling van de taak is ter beoordeling van de groepsleerkracht.

Verbijzondering groep 1 en 2

De drie tot vier verplichte opdrachten worden met een symbool op het taakbord opgehangen.

De overige opdrachten zijn ontwikkelingsopdrachten, waaruit de leerling kan kiezen.

Begripsomschrijving Extra werk, Pluswerk, Keuzewerk

Extra werk : werk dat meer is dan de 'gemiddelde opdracht' (=3^e taakwerkniveau)

Pluswerk : aanvullende leerstof buiten methode maar wel leerstofgerelateerd

Keuzewerk : het werken met diverse, naar intelligentiegebied ingedeelde spellen/ activiteiten/ opdrachten met een educatieve waarde en niet-lesstof-gerelateerd waaraan door een groep op een vast moment wordt gewerkt.

Taakplanning/uitvoering

Om de leerlingen waar nodig een duidelijke planstructuur te bieden, worden de opdrachten op de weektaak vrijblijvend gekoppeld aan een dag. Wanneer de opdrachten van de desbetreffende dag af zijn, kan alvast worden begonnen met die van de daaropvolgende dagen.

In principe start de weektaak op maandag en wordt hij afgerond op vrijdag. (Bij een weekdeel-taak is dit maandag-dinsdag en woensdag-vrijdag.)

Planning en notatie

Naarmate het kind meer vrijheid krijgt bij het plannen van zijn werkzaamheden, heeft hij/zij ook meer handvatten nodig om dit te kunnen doen. Ook moet voor leerkracht en kind zichtbaar zijn hoe ver hij gevorderd is.

- Elke opdracht kent daarom twee dagkleurrondjes. Eén om in te kleuren met de 'start-dagkleur' en één om in te kleuren met 'klaar-dagkleur'.

In één oogopslag kan zo worden gezien of de opdrachten niet te moeilijk/te veel zijn voor de individuele leerling.

- Het rondje voor de 'start-dagkleur' kan ook worden gebruikt als planningsrondje.

- De leerling vermeldt/noteert welke keuzewerkopdracht hij/zij gedaan heeft.

Vanaf groep 7 plannen de leerlingen het taakwerk.

Groeps-voortgangsregistratiekaart

De opdrachten van een weektaak staan op een centrale groepsregistratiekaart.

Hierop kan de opdracht worden afgekleurd die af is. De registratiekaart laat snel zien:

- wie welke opdrachten af heeft (en wie nog niet)

- welke leerling de opdracht af heeft en dus gevraagd kan worden om hulp te bieden

Evaluatie, zelfsturing en beoordeling

Evaluatie

Het leren van de vaardigheden die het kind nodig heeft om goed/verantwoordelijk met de taak om te kunnen gaan is een proces wat onze nadrukkelijke aandacht heeft.

De leerkracht bespreekt de voorwaarden om zelfstandig en in vrijheid aan het taakwerk te werken regelmatig met de kinderen. Belangrijke vragen die daarbij moeten worden beantwoord: "Voor welke problemen kwam je te staan, hoe heb je ze opgelost en wat heb je ervan geleerd."

De leerkracht zal dit zowel groepsgewijs als individueel doen.

Het zal dan gaan over voorwaarden als planning, samenwerken, netheid, inzet, zelfstandig problemen oplossen, rekening houden met elkaar e.d.

Op de taakbrief evalueren de leerlingen hun taakwerk en geven ze aan welke aandachtspunten besproken moeten worden.

Voor de evaluatie wordt aan het einde van de week klassikaal een kwartier ingeruimd.

Vijf minuten om de leerling het eigen evaluatieblok te laten invullen plus een eigen leerdoel (zelfsturing) en tien minuten voor een mondelinge, klassikale evaluatie

Zelfsturing

Zelfsturing doet een beroep op de leerlingen om zelf te kunnen benoemen waarvoor nog meer geoefend zou moeten worden. In het taakbriefvak van de leerlingevaluatie nemen de kinderen een eigen leerdoel op voor de volgende weektaak (bv ik wil de tafel van 6 nog meer oefenen / ik wil het taallesje netter opschrijven / ik wil de startdagkleuren nauwkeuriger invullen etc.)

Beoordeling

Het kind heeft ook recht op individuele feedback van de leerkracht.

In de kleutergroepen vindt dit plaats tijdens het werken of na de werkles.

Vanaf het moment dat de kinderen voldoende kunnen lezen in groep drie, gebeurt dit in de vorm van een schriftelijke beoordeling.

Op de taak kan de leerling ook zijn/haar eigen beoordeling/waardering vermelden.

Lay-out

De lay-out van de taakbrieven is door de hele school heen uniform.

Wel kunnen accenten worden aangegeven, maar mogen niet van invloed zijn op de afgesproken lay-out.

Naast de opdrachten staan op de taakbrief ook in ieder geval vermeld:

- de naam van het kind
- de datum en/of het weeknummer
- de groep
- het logo van de school

Bundelen en meegeven van de taakbladen

De taakbladen worden door de kinderen een tijdlang bewaard in een verzamelmapje.

De verzamelde en gebundelde bladen nemen de leerlingen in groep 3&4 eenmaal per twee weken mee (10 dagtaken).

De verzamelde en gebundelde bladen nemen de leerlingen in groep 5-8 telkens voor de vakanties mee (max.10 dagtaken).

De Daltonaspecten binnen het taakwerken zijn legio. We noemen:

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Vrijheid in de eigen planning en de uitvoering daarvan. Verantwoordelijkheid nemen voor de eigen gemaakte keuzes. Vrijheid om wel of niet de instructie te volgen en de verantwoordelijkheid daarvoor dragen.
zelfstandigheid	Zelfstandig administreren. Kritisch het eigen werk evalueren.
samenwerking	Opdrachten in tweetallen of grotere groepen uitvoeren. Onderlinge hulp.

6.5 Taakbord en weekbord kleuters

In alle kleutergroepen hangt een Taakbord en een Weekbord. Beide borden zijn ingedeeld conform de dagkleurafspraken (de zaterdag en zondag zijn wit).

Weekbord

Op het weekbord wordt de planning van de dag aangegeven d.m.v. symbolen.

Ook is het mogelijk een bijzondere activiteit in de week al aan te geven middels een kaartje (bv de verjaardag van juf of viering van het Sinterklaasfeest e.d.).

De kaartjes worden tijdens de kring op het bord gehangen. De leerlingen zien behalve de dagplanning dus ook direct welke dag(kleur) het is.

Taakbord

Het taakbord kent per dagdeel een verplichte opdracht (8 dagdelen per week).

De verplichte opdrachten van de desbetreffende week hangen als voorbeeld/afbeelding/kaart in de groep en zijn voorzien van een wiskundig symbool (rondje, vierkant, driehoek en rechthoek)

Wanneer de kleuter de keus voor een (verplichte) opdracht maakt, hangt hij/zij het symbool van de (evt. verplichte) opdracht aan het haakje.

Ook de niet-verplichte opdrachten/activiteiten worden met symboolkaartjes op het taakbord gehangen.

Door gebruik van het taakbord is direct zichtbaar welke leerling opdrachten uitstelt of juist niet. Waar nodig kan de leerkracht dus snel en adequaat begeleiding en ondersteuning bieden. Ook is het mogelijk een opdracht in de tijd te plannen (bv op maandag alvast een opdrachtkaart bij woensdag hangen)

Registratie

Wanneer de leerling klaar is met de opdracht, mag een transparant 'akkoordkaartje' over de opdracht worden gehangen.

Dagritmekaarten

Een hulpmiddel om de dagindeling in de kleutergroepen zichtbaar te maken en te ordenen zijn de dagritmekaarten.

Op het weekbord wordt op de dagkleurstrook het dagritme aangegeven middels de dagritmekaarten. Op de dagritmekaarten staan afbeeldingen die de verschillende activiteiten voorstellen die voor de bewuste dag gepland staan.

Deze dagritmekaarten worden aan het begin van de dag, tijdens de kring, in de juiste volgorde gehangen. Ook is er ruimte om een bijzondere activiteit in de week alvast te plannen (bv een foto van a.s. jarige op donderdag alvast daar ophangen)

Door middel van een knijper wordt bijgehouden "waar we zijn".

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Door het gebruik van het taakbord wordt de kleuter taakbesef geoefend. (Dit gebeurt in de kleutergroepen uiteraard ook op zeer veel andere manieren.) Het kind is er verantwoordelijk voor dat het zijn opdrachten af krijgt. Daarbij heeft het de vrijheid om een opdracht vandaag of op een andere dag te doen.

zelfstandigheid	De keuze wordt in principe zelfstandig gemaakt, al zal het duidelijk zijn dat de leerkracht hierbij vaak nog een handje zal helpen. Het zelfstandig "administreren" d.m.v. de kaartjes en de 'akkoordkaarjes' is voor sommige kleuters best nog wel moeilijk, maar vormt een goede voorbereiding op het werken met een taakblad vanaf groep 3. Het zelfstandig pakken, schoonmaken en opruimen van materialen is een belangrijk element van het werken in de kleutergroepen.
samenwerking	De leerkracht zal bewust zoeken naar samenwerkingsopdrachten. Daarnaast wordt er ook veel aandacht besteed aan het elkaar helpen en het delen van het materiaal.

6.6 (Zelf-)correctie

Kind of leerkracht

Wij hechten grote waarde aan het zelf corrigeren door de kinderen. Dit geldt zowel voor de opdrachten die binnen de taak worden gedaan als voor opdrachten daarbuiten.

Zelfcorrectie heeft een aantal voordelen:

1. Het kind krijgt meteen feedback op zijn werk. Hij hoeft niet te wachten tot hij het werk pas later terugkrijgt van de leerkracht.
2. Het heeft een duidelijk leereffect, omdat het kind, als het een fout ontdekt, zich meteen zal afvragen hoe deze fout kon ontstaan.
3. Het geeft de kinderen hierdoor een beter inzicht in wat ze kunnen en bij welke zaken ze hulp moeten vragen van de leerkracht.

In de kleutergroepen is veel materiaal voorhanden dat zelfcorrigerend is.

Daarnaast leren we om kritisch naar de eigen resultaten te kijken. (Wat vooral goed, wat zou nog beter/anders kunnen?)

Waar mogelijk zetten we ook in de daarop volgende groepen zelfcorrigerende materialen in. Met name bij het keuzewerk.

In de loop van groep 3 mogen de kinderen bepaalde opdrachten al zelf corrigeren. Met name de signaleringsdictees en rekenopdrachten lenen zich daar al snel voor. Naarmate de kinderen ouder worden is er steeds meer mogelijk.

In de hogere groepen wordt dit geleidelijk uitgebreid.

Het streven is, om de kinderen zo veel als mogelijk is en zo veel als zij aankunnen, zelf te laten corrigeren. De groepsleerkracht is degene die het beste kan inschatten welk werk in zijn groep er wel en welk er niet geschikt is om door de kinderen te laten nakijken.

Hierbij gelden de volgende afspraken:

1. Toetsen worden door de leerkracht nagekeken.
2. Regelmatig corrigeert de leerkracht het werk van alle kinderen om goed de vorderingen te kunnen bepalen.
3. De leerkracht neemt steekproeven om te kijken of het corrigeren goed is gebeurd.
4. Ook hier kan "op maat" worden gewerkt. Het ene kind geeft er blijk van al heel zelfstandig en goed te kunnen nakijken, terwijl de ander onzorgvuldig is of liever de antwoorden overschrijft. Dit laatste kind kan minder vrijheid aan en moet meer worden ondersteund en gecontroleerd.
5. Ook andere correctievormen kunnen worden gebruikt, zoals nakijken in tweetallen, leerkracht en kind kijken ieder de helft na, klassikale correctie e.d.

Corrigeren moet je leren

Zelf nakijken vraagt een bepaalde houding van de kinderen.

De kinderen moeten zich realiseren dat je je werk nakijkt om er iets van te leren en niet om zoveel mogelijk "krulletjes" in je schrift te hebben.

Als leerkrachten moeten we ons realiseren dat we dit de kinderen moeten leren.

De symbolen om zelfcorrectie en correctie door maatje op taak aan te geven

Het symbool # betekent: 'deze opdracht kijk je zelf na'

Het symbool ## betekent: 'deze opdracht kijkt je maatje na'

Wanneer geen symbool bij de taakopdracht is vermeld, vindt correctie plaats door de groepsleerkracht.

Daltonkasten

In iedere groep is een ladenkast aangeduid als Daltonkast.

De Daltonkast bevat voor iedere leerling een eigen, gelabeld laatje.

In het laatje kunnen leerlingen hun werk (schrift, werkboek, werkblad etc) leggen dat nog niet af is terwijl de taakwerkperiode is afgelopen. Tijdens een volgend taakwerkmoment kunnen de opdrachten weer uit het laatje worden gehaald.

De inzet van de kast heeft dus een directe relatie met onze Dalton-werkwijze.

Ook kunnen bepaalde hulpmiddelen/handelingwijzers door een leerling in zijn/haar laatje worden opgeborgen. Dit geldt ook t.a.v. individueel, op niveau, in te zetten werkbladen etc.

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Verantwoordelijkheid nemen voor de eigen manier van corrigeren. Hulp / uitleg vragen als je merkt dat er veel fouten zijn gemaakt.
zelfstandigheid	Zelfstandig nakijken.
samenwerking	In de varianten waarbij je elkaar of samen corrigeert.

6.7 Keuzewerk en Meervoudige Intelligentie

Keuzewerk

Op een vast moment in de week kunnen/mogen de leerlingen een eigen keuze-opdracht kiezen. Het keuzewerk waaraan/waarmee gewerkt wordt is een stukje vrijheid/verantwoordelijkheid waaraan de leerlingen zelf inhoud geven.

Keuzewerk is niet vrijblijvend 'even iets voor jezelf doen', het is ook niet een vorm van uitloopwerk voor snelle werkers en het is zeker niet 'leuk even een spelletje doen'.

Wat keuzewerk wel is:

- een niet-vrijblijvende, educatieve activiteit; de scheidslijn educatief-recreatief is niet altijd scherp te trekken (ganzenborden is b.v. een telactiviteit in groep 3)
- een vast onderdeel van de dag- of weektaak
- een activiteit die de kinderen zelf mogen kiezen, afhankelijk van hun belangstelling en intelligentie
- in de kleutergroepen staat keuzewerk regelmatig, maar niet alle dagen op het keuzebord; kinderen die dat kiezen mogen uit de keuzemappen werken,
- keuzewerk is in principe zelfcorrigerend, al zal de leerkracht ook hierbij volgen wat de leerlingen doen en welke kwaliteit ze leveren,
- aan/met het keuzewerk kan zowel individueel of samen worden gewerkt
(Op een registratiekaart wordt genoteerd welk keuzewerk is gekozen)

Meervoudige Intelligentie

Het uitgangspunt van meervoudige intelligentie is dat iedereen talenten heeft die niet te vatten zijn in de simpele constatering dat hij 'meer of minder intelligent' is. De één is verbaal heel sterk en leert gemakkelijk door gebruik te maken van taal; een ander ziet snel verbanden of logische gevolgen en een derde blinkt uit in ruimtelijk inzicht of maakt gebruik van klanken en ritmes.

Iedere leerling kan succesvol zijn als zijn/haar sterke intelligenties worden aangesproken

Keuzewerk en Meervoudige Intelligentie

Omdat we onderschrijven dat leerlingen verschillend leren en dat succeservaringen leiden tot een positieve leerhouding en een verhoogde motivatie, hebben we de inhoud van het keuzewerk gerangschikt naar de acht intelligentiegebieden die Howard Gardner onderscheidt:

							
verbaal- linguïstisch	logisch- mathematisch	visueel- ruimtelijk	muzikaal- ritmisch	lichamelijk- kinesthetisch	Naturalistisch	Inter- persoonlijk	Intra- persoonlijk
woordtalent	cijfertalent	beeldtalent	muziek- talent	bewegings- talent.	natuurtalent	samen- talent	zelftalent

Om leerlingen te laten ervaren/ontdekken welke intelligentie opvallend aanwezig is, gebruiken we een eenvoudig instrument, welke vrij toegankelijk is op het internet:

<http://www.pbdgent.be/opvoedingonderwijs/mitest/mitestvolw.htm>

Organisatie van het keuzewerk

De materialen voor het keuzewerk in de groepen 1 en 2 staan in (dichtbij) het eigen lokaal. De leerkracht wisselt iedere maand de keuzewerkmaterialen.

Voor de groepen 3-4, 5-6 en 7-8 zijn acht boxen ingericht, waarbij elke box ingericht is o.b.v. één van de acht intelligentiegebieden. De boxen zijn herkenbaar aan een pictogram dat de desbetreffende intelligentie symboliseert.

De boxen hebben een plaats gekregen buiten de lokalen.

Alle beschikbare materialen zijn naar intelligentiegebied en groep gerangschikt en vervolgens in een overzicht verwerkt en ingebonden in een overzichtsmat. In iedere groep is deze overzichtsmat aanwezig en door leerlingen in te zien (bij het maken van een keuze).

De inhoud van de boxen wordt waar nodig gesaneerd, aangevuld en/of geactualiseerd. Daarbij kunnen ook specifieke wensen van leerlingen uitgangspunt zijn.

Vast tijdstip

Iedere week staat een half uur voor keuzewerk gepland. Dit gebeurt met een hele groep op een vast tijdstip. Er is dus wel een opdracht/activiteit (naar intelligentie) te kiezen, maar het tijdstip ligt vast. Uitgangspunt hierbij is dat we tijdens de taakuren streven naar een rustige werkomgeving.

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De kinderen hebben de vrijheid om zelf te kiezen wat ze willen leren. Hun keuze moeten ze ook waarmaken. Ze zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.
zelfstandigheid	Het maken van de keuze wordt zelfstandig gemaakt, zonder dat de leerkracht zich daarin mengt. Ook de uitvoering gebeurt zelfstandig. Op verzoek van de leerling zal de leerkracht helpen en suggesties geven.
samenwerking	Veel opdrachten kunnen alleen samen gedaan worden. Bij andere bestaat de mogelijkheid om ze alleen of samen te doen.

6.8 Uitgestelde aandacht

Wat is uitgestelde aandacht?

Met uitgestelde aandacht bedoelen we een periode dat de leerkracht niet meteen beschikbaar is voor vragen en problemen van kinderen.

Waarom we werken met momenten van uitgestelde aandacht

1. Kinderen leren in deze periode zelfstandig probleempjes op te lossen
2. Leerlingen leren gebruik te maken van elkaars kennis en oplossingsmethoden
3. De leerkracht krijgt meer tijd om rustig met individuele (of met kleine groepjes) kinderen te werken.

Kleursymbolen en afspraken binnen de drie perioden van uitgestelde aandacht

We werken met kleurenafspraken om de perioden van uitgestelde aandacht voor de leerlingen inzichtelijk en herkenbaar te maken. De kleuren zijn zichtbaar te maken m.b.v. een 'kleurenboom'.

Afspraken (in volgorde) wanneer de **Rode boom** zichtbaar is (ongeveer 10 minuten):

- lees de opdracht nog eens goed door
- haal en gebruik hulpmiddelen (liniaal, woordenboek, atlas, computer etc.)
- ga eerst de volgende opdracht/vraag maken
- kinderen zoeken oplossingen die andere leerlingen niet (zo weinig mogelijk) storen.

Afspraken (in volgorde) wanneer de **Gele boom** zichtbaar is:

- vraag je maatje om hulp
- kijk op de centrale registratiekaart wie de opdracht al gemaakt heeft
- vraag deze leerling om hulp (wanneer deze in het lokaal aan zijn/haar eigen tafel werkt (> geldt voor de periode tot de ochtendpauze en is twee keer per week mogelijk)
- zet de hulpvraagkaart in de boemerang

Afspraken wanneer de **Groene boom** zichtbaar is:

- alle leerlingen zijn te bevragen
- leerkracht biedt hulp in volgorde van de boemerang

Voorwaarden

De materialen en hulpmiddelen die de leerlingen nodig hebben zijn beschikbaar en liggen op de afgesproken (vaste) plaatsen.

Leerlingen hebben de vrijheid en verantwoordelijkheid om ongevraagd de materialen en hulpmiddelen te halen die ze nodig hebben.

Regelmatig zal de leerkracht de perioden van zelfstandig werken kort met de kinderen evalueren en waar nodig aanvullende en verduidelijkende afspraken met hen maken.

Rol van de leerkracht

- individuele hulp bieden aan individuele (of groepjes) leerlingen, gebruik makend van de Instructietafel en waar nodig gebaseerd op het desbetreffende handelingsplan
- observatie van werkhouding, initiatief, samenwerking etc.
- niet storend en zachte aanspreek-/uitlegtoon
- directe hulp/feedback bieden bij vragen
- hulp bij begeleide inoefening

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De vrijheid om zelf oplossingen te bedenken voor gerezen problemen. Tevens de verantwoordelijkheid voor de gevolgen daarvan. De vrijheid om hulp te zoeken en te geven.
zelfstandigheid	De hulp van de leerkracht wordt pas gegeven als niet het kind, maar de leerkracht daartoe het initiatief neemt..
samenwerking	Oplossingen door middel van samenwerken worden gestimuleerd.

6.9 Samenwerken / Samenwerkend Leren

Wij vinden het van grote pedagogische waarde dat kinderen sociale vaardigheden opdoen en leren om samen te werken. Samen ontdekken, samen overleggen, samen afspraken maken, samen genieten, samen delen en elkaar ontmoeten: de basis om later in een complexe samenleving rekening met elkaar te kunnen houden en samen te kunnen profiteren van elkaars specifieke kennis en kunde. Hierbij is vooral de didactische waarde van groot belang. Voor het didactisch samenwerken hanteren we de begrippen Samenwerkend Leren of Coöperatief Leren. Leerlingen leren met behulp van diverse werkvormen gebruik te maken van elkaars talenten. We hanteren de definitie van Ebbens en Ettekoven: "Een samenwerkingssituatie zo structureren dat samen (effectief) leren voor iedere leerling mogelijk wordt, zodat elke leerling (mee-)leert en de gewenste doelen haalt." In de bijlage is een werkvormen-overzicht opgenomen.

Dagelijks werken leerlingen samen. Soms op eigen initiatief en soms op die van de leerkracht.

Om de mogelijkheden tot samenwerken zo natuurlijk mogelijk te laten verlopen zitten de leerlingen groepsgewijs (in meertallen) in het lokaal. Als basisopstelling worden de leerlingen gegroepeerd als 6-, 5-, 4-, 3-tal. Indien de situatie het noodzakelijk maakt, kan een tweetal worden gegroepeerd.

Hoe en wanneer werken we samen

Er zijn natuurlijk vele momenten waarop leerlingen samenwerken. Zonder uitputtend te willen zijn willen we een aantal gestructureerde momenten benoemen:

- Samenwerken in de taak

Er worden expliciet samenwerkingsopdrachten in de taak opgenomen.

- Samenwerken tijdens de instructielessen

Alle handleidingen doen suggesties voor samenwerkingsopdrachten tijdens de instructiemomenten. De leerkrachten nemen deze samenwerkingsopdrachten op in hun lesprogramma.

- Samenwerken tijdens de perioden van uitgestelde aandacht

In hoofdstuk 6.8 zijn de perioden van uitgestelde aandacht beschreven, met daarin vermeld de momenten waarop leerlingen elkaar helpen bij de taakopdrachten

- Samenwerken met je maatje

Volgens een vast rooster wordt tweewekelijks een maatje toegewezen. Hij/zij fungeert als directe vraagbaak en werkt samen met zijn/haar maatje aan opdrachten die in die periode gedaan moeten worden.

- Samenwerken binnen het bewegingsonderwijs

Ook hier zal worden gezocht naar werkvormen waarbij samenwerking nodig is.

Veel sport- en spelvormen zijn hiervoor geschikt. Maar ook het samen klaarzetten van materialen en het elkaar hulp bieden zijn geschikte momenten.

- Samenwerken binnen culturele en kunstzinnige vorming

Regelmatig wordt er samen aan groepsopdrachten gewerkt, wordt er samen gedanst en samen gemusiceerd.

- Samenwerken binnen de momenten van het Keuzewerk

De meeste meerkeuzewerk-opdrachten worden samen gedaan als spelvorm, overlegvorm of doevorm.

- Samenwerken met je maatje

Elke leerling heeft een maatje waarmee dagelijks aan opdrachten wordt gewerkt of waarover samen wordt overlegd.

We willen dat onze leerlingen het vanzelfsprekend vinden dat je samenwerkt, samen oplossingen zoekt en dat je elkaar helpt. Het is heel normaal dat je elkaar om hulp vraagt. Tijdens het zelfstandig werken zal de leerkracht zich terughoudend opstellen t.o.v. de gebeurtenissen in de groep. Ook probleempjes in de sociale sfeer moeten de kinderen in eerste instantie zelfstandig proberen op te lossen.

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Verantwoordelijkheid nemen voor de fysieke en sociale omgeving. De vrijheid om hulp te zoeken en te geven.
zelfstandigheid	Zelfstandig hulp zoeken en hulp verlenen.
samenwerking	Duidelijk.

6.10 Materialen

De inrichting

Het geven van verantwoordelijkheid aan leerlingen, het bevorderen van zelfstandigheid en het samenwerken aan opdrachten stelt hoge eisen aan de inrichting van de lokalen (en andere ruimtes).

De inrichting moet zo zijn, dat de kinderen alle materialen die zij nodig hebben, zelfstandig kunnen pakken en daarna weer opruimen. Alle materialen staan op vaste, afgesproken plaatsen en zijn in voldoende mate aanwezig.

De leerkracht wordt voor deze routinematige acties dus niet gevraagd.

Alle groepen

Met name ook in de kleutergroepen ligt er een zware nadruk op deze vorm van zelfstandigheid.

In de daarop volgende groepen wordt dit voortgezet.

Potloden, kleurpotloden, papier, woordenboeken, atlassen, lesboeken en scharen kunnen de leerlingen zelf pakken/halen. Er zijn duidelijke afspraken over de wijze waarop de materialen gehaald, gepakt (bv zonder te storen) en gebruikt worden en hoe de materialen weer opgeruimd dienen te worden (schoon, dezelfde plek etc.).

Uitzondering

Bij het zelf pakken/gebruiken van materialen die je nodig hebt, geldt een uitzondering voor zaken die mogelijk gevaar opleveren (bijv. snijmachine) of die relatief duur zijn (bijv. bepaalde creatieve materialen).

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De vrijheid om zonder te vragen materialen te gebruiken die nodig zijn.
zelfstandigheid	Zelf bepalen wat nodig is en dat zelf halen.
samenwerking	Ook een ander moet de spullen weer gebruiken, dus laat het schoon achter, maak niet alles op en overleg over het gebruik van schaarse spullen.

6.11 Werkplekken

Lokalen en daarbuiten

Niet alleen in het eigen lokaal van de leerling wordt aan opdrachten gewerkt. Ook op de gangen en in gemeenschappelijke ruimtes zijn werkplekken ingericht. De kinderen hebben een zekere vrijheid in het kiezen van een werkplek in de school.

Doordat er met een (dag-/week-)taak wordt gewerkt, waarbinnen eigen keuzes gemaakt kunnen worden, werken de leerlingen op hetzelfde moment niet altijd aan dezelfde opdrachten.

De ene leerling werkt aan zijn/haar rekenopdracht, een ander groepje leerlingen krijgt op dat moment nog aanvullende uitleg aangeboden door de leerkracht en tegelijkertijd werken achter de computer twee leerlingen samen aan een groepsopdracht.

Afspraken

Omdat we een duidelijke structuur en een rustige werkomgeving essentieel vinden, hebben we voor de werkplekken buiten de lokalen de volgende afspraken gemaakt:

- voor de ochtendpauze kan er alleen aan een individuele opdracht worden gewerkt (passend binnen de hulpvraag-afspraken, zie 6.8: uitgestelde aandacht)
- na de ochtendpauze mag daarnaast ook aan samenwerkingsopdrachten worden gewerkt

Vorbereiding bij de kleuters

In de kleutergroepen is het werken in steeds verschillende hoeken vanzelfsprekend. Ook zijn er hoeken in de gang ingericht.

Doordat kinderen er aan wennen ook buiten de lokalen te werken, waar ook anderen langs komen en/of zitten te werken, worden de kinderen goed voorbereid op het latere zelfstandig werken in ruimtes waar de leerkracht ook niet steeds aanwezig is.

Belangrijkste werkafpraak en gehanteerde geluidssymbolen (stil en fluisteren)

Werken doe je geconcentreerd en doelgericht, zonder dat anderen daar last van hebben. Een afspraak die zowel in het klaslokaal geldt, als daarbuiten.

Op de gang (buiten de lokalen) worden twee geluidssymbolen gebruikt.. Eén symbool geeft aan dat er stil gewerkt wordt aan opdrachten (bv voor pauze), Een ander symbool geeft aan dat er fluisterend samen-gewerkt mag worden (bv na pauze).

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De vrijheid om zelf de werkplek te bepalen. De verantwoordelijkheid om zijn werk te maken en dus om een gunstige werkplek te kiezen, ligt in principe bij het kind.
zelfstandigheid	Bij het maken van deze keuze moet het kind aanvankelijk met de leerkracht overleggen, maar uiteindelijk maakt het deze keuze zelfstandig.
samenwerking	In het "je mag elkaar niet storen" is één van de belangrijkste aspecten van het samenwerken samengevat.

6.12 De kring

Wat bedoelen we met 'de kring'

In alle groepen wordt in meer of mindere mate gewerkt met een kring.

Het woord kring kent twee betekenissen.

- een organisatievorm, een kringopstelling van het meubilair
- een werkvorm, een manier van communiceren
(hoeft niet altijd in een kringopstelling plaats te vinden)

Toepassing van de kring:

- In alle groepen wordt sowieso de week geopend met een kringgesprek. Een dergelijk kringgesprek duurt maximaal 20 minuten.
- De kring is een moment van ontmoeting, begroeting en viering. Daarom zal op meerdere ochtenden gestart worden met de kringactiviteit. De thema's en verhalen uit de methode Kind op maandag zullen hierbij de belangrijkste leidraad zijn. Ook zal in deze momenten van ontmoeting en viering veel worden gezongen
- In de groepen 1 en 2 wordt iedere ochtend en middag begonnen met een kring. Vanuit de kring vindt ook het kiezen van de opdrachten/activiteiten plaats.
- Ook wordt regelmatig de kring ingezet wanneer bijvoorbeeld aanvullende informatie of instructie wordt gegeven. In de onderbouw is er dan met name een gerichtheid op taalactiviteiten (taalontwikkeling).
- De kleine kring is een effectief middel in alle groepen, waarin kinderen leren intensiever met elkaar te communiceren en/of waarin de leerkracht instructie kan geven aan een groepje kinderen; bijvoorbeeld tijdens het taakwerken.
De kleine kring wordt veel toegepast in de onderbouw, waarbij pre-instructie t.a.v. taal- en rekenkundige (hoeveelheden) begrippen een belangrijk speerpunt is. Het effect zal een meer betrokken en actieve rol zijn in de grote kring.
- In een gesprekskring, waarin door de kinderen van gedachten wordt gewisseld over bepaalde onderwerpen/inhouden, kunnen de kinderen met gebaren aangeven of ze een nieuw onderwerp willen inbrengen of willen reageren op wat een ander heeft gezegd.
Een vuist vooruit steken betekent : Ik wil reageren op wat is gezegd.
Een vinger opsteken betekent : Ik wil een nieuw onderwerp toevoegen/
inbrengen

We streven ernaar dat, daar waar mogelijk, ook kinderen de rol van gespreksleider op zich nemen. Vanaf groep 7 vinden we dit vanzelfsprekend.

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Het kind is verantwoordelijk voor het naleven van de kringregels en zo voor de goede sfeer in de groep.
zelfstandigheid	Zelf duidelijk kunnen aangeven of en wanneer je iets wilt aanvullen, dan wel een nieuw onderwerp wil inbrengen.
samenwerking	Het is voor het samenwerken van groot belang dat kinderen leren communiceren (duidelijk je gedachten verwoorden en leren luisteren naar elkaar). Deze vaardigheid worden geoefend in de kring.

6.13 Zorg voor de klas, school en schoolomgeving

Verantwoordelijkheid dragen leer je door verantwoordelijkheid te krijgen. In de voorgaande hoofdstukken is duidelijk gebleken dat we onze leerlingen in vele situaties leren om verantwoordelijk te zijn voor hun werk. In alle vrijheid die geboden wordt blijft de belangrijkste voorwaarde/afspraken: 'Het werk moet niet alleen af zijn, maar ook goed, netjes en verzorgd af'.

De verantwoordelijkheid van de leerlingen geldt niet alleen ten aanzien van de taakopdrachten. Verantwoordelijkheid dragen betekent ook dat de leerlingen de zorg leren hebben voor hun fysieke omgeving: het lokaal, de andere ruimtes en het terrein rondom de school. Ook de zorg en aandacht voor medeleerlingen is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Hulpjes / klassendienst in de klas

In alle groepen hebben de kinderen onder schooltijd bij toerbeurt een taak om de leerkracht te assisteren bij allerlei dagelijkse, huishoudelijke zaken (boeken uitdelen, tafels klaarzetten, iets ophalen etc.). Ook na schooltijd helpen leerlingen (vlg. rooster) mee om (in beperkte mate uiteraard) te helpen opruimen en schoonmaken van het lokaal. Bij de kleuters noemen we dat de hulpjes, in de andere groepen klassendienst.

Hulp pleinwacht

Tijdens de ochtendpauze assisteren twee leerlingen uit groep 7 of 8 de pleinwacht. Ze bieden 'eerste hulp' wanneer een medeleerling daar behoefte aan heeft (gevallen, onenigheid etc.). Wanneer geen oplossing kan worden geboden, wordt de hulp van de leerkracht ingeroepen. De pleinwachtlerlingen zijn herkenbaar aan een gekleurd hesje. De pleinwachtlerlingen worden vooraf getraind t.a.v. aanspreektoon, troost bieden, bemiddelen en niet straffen etc. De pleinwachtlerlingen zijn daarnaast verantwoordelijk voor de uitgifte en het opruimen van spelmateriaal.

Begeleiding nieuwe leerling

Een nieuwe leerling krijgt twee maatjes die een hele week hem/haar begeleiden bij het wegwijs worden in de school. De maatjes ondersteunen hem/haar bij het werken met taakopdrachten, vertellen hem/haar de afspraken, bieden hulp bij het vinden van de materialen, vertellen waar de diverse ruimtes/kamers/lokalen zijn en waar ze voor gebruikt worden. Ook laten ze hem/haar kennismaken met de overige personeelsleden die allemaal op school werken. De maatjes zijn voor de nieuwe leerling de grote vraagbaak.

In de school

In de school zijn schoolregels van kracht, waaronder ook het netjes houden van de algemene ruimtes. Wij spreken de leerlingen erop aan dat ze ook verantwoordelijk zijn voor de werkomgeving buiten de lokalen.

Rond de school

De leerlingen vanaf groep 3 (locatie Wijert) maken volgens een rooster regelmatig, onder leiding van een leerkracht, de pleinen en de naaste tuinen schoon.

Leerlingenraad.

We werken op De Tamarisk met een leerlingenraad. Hierin hebben gekozen leerlingen zitting uit de groepen 5 t/m 8. Ook de locatieleider neemt deel aan het overleg. De leerlingenraad vergadert eens per zes weken een half uur over schoolzaken die een directe link hebben naar het welzijn van en de zorg voor de leerlingen.

In iedere groep staat een doos waarin leerlingen opmerkingen en suggesties kunnen verzamelen. De afgevaardigde van de groep selecteert onderwerpen die vervolgens in de leerlingenraad worden besproken (bv. gebruik fietsenstalling, spelmateriaal etc.).

Eén van de raadsleden is notulist en legt de afspraken vast. Hij/zij zorgt ervoor dat alle leden de notulen ontvangen.

Daltonaspecten	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Al deze activiteiten zijn gericht op het stimuleren van het verantwoordelijkheidsgevoel.
zelfstandigheid	Als intermediair zelfstandig oplossingen kunnen zoeken. Zelf bepalen waar aandacht voor de omgeving is gewenst
samenwerking	De hier genoemde activiteiten vinden allemaal in groepjes, meestal tweetallen, plaats, zodat er altijd "werkoverleg" nodig zal zijn.

7. Informatie en rapportage

In dit document staat beschreven dat we als Daltonschool een duidelijk, gestructureerd en weloverwogen onderwijsconcept hebben. Een concept dat volop rekening houdt met de talenten van individuele leerlingen en daarom maatwerk wil bieden. Maar ook een concept dat over de muren van de leerstofinhouden heen kijkt en daarom ook vaardigheden en attitudes van de leerlingen sterk wil ontwikkelen. Omdat de maatschappij daarom vraagt en wij daar dus rekening mee willen houden.

Informatie aanstaande/nieuwe ouders/verzorgers

Dat onze school een Daltonschool is, dragen we uit naar ouders/verzorgers en kinderen, maar bijvoorbeeld ook naar invalleerkrachten .

Omdat in de praktijk ons Daltononderwijs het best gevoeld wordt, worden nieuwe ouders/verzorgers op school uitgenodigd om naast informatie ook een eerste indruk van onze werkwijze op te doen.

Omdat de leerlingen precies weten hoe we op onze daltonschool werken, zal de rondleiding door de school worden verzorgd door twee leerlingen uit de hoogste groepen. Na het informatiegesprek ontvangen aanstaande ouders/verzorgers de schoolgids en het daltonboek.

(De schoolgids is tevens te downloaden via de website van de Tamarisk.)

Rapportage

Ouders/verzorgers moeten weten hoe de ontwikkeling van hun zoon of dochter verloopt. Drie keer per jaar vindt er daarom een formele rapportage plaats naar de ouders/verzorgers. Naast de leerstofvorderingen worden ook de ontwikkelingen t.a.v. belangrijke vaardigheden als zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en samenwerken gerapporteerd. In het rapport waardeert behalve de leerkracht ook de leerling zijn of haar werk van de voorbije periode.

De ouders/verzorgers worden voor een nadere toelichting op het rapport uitgenodigd voor een zgn. tien-minutengesprek. Indien daartoe aanleiding is, kan ook een langere tijdsduur worden gepland.

Inloopmiddagen

Ieder zes weken is er voor de ouders/verzorgers gelegenheid om na schooltijd het werk van hun kinderen in te kijken. Zo is het mogelijk om voortdurend goedop de hoogte te blijven van de ontwikkeling van hun zoon of dochter. De inloopmiddagen worden aan het begin van ieder schooljaar gepland.

Maandbrief

Iedere maand verschijnt de maandbrief. Naast veel algemene informatie staan daarin ook de (Dalton-)ontwikkelingen vermeld waaraan we op dat moment werken.

Website

Veel schoolinformatie staat vermeld op de website van De Tamarisk. Ook kan daar de schoolgids worden gedownload. Tevens staan ook alle maandbrieven op de site.

Bundelen en meegeven van de taakbladen (zie ook hoofdstuk 6.4)

De taakbladen worden door de kinderen een tijdlang bewaard in een verzamelmapje. Omdat we de ouders regelmatig willen informeren over onze specifieke Dalton-werkwijze en willen laten zien hoe we dit dagelijks vormgeven, worden de (dag-/week-)taakbladen gebundeld aan de leerlingen meegegeven.

De verzamelde en gebundelde bladen nemen de leerlingen in groep 3&4 eenmaal per twee weken mee (10 dagtaken).

De verzamelde en gebundelde bladen nemen de leerlingen in groep 5-8 telkens voor de vakanties mee (max.10 dagtaken).

8. Borging afspraken

Certificaat Daltonleerkracht

We zijn ons ervan bewust dat Daltononderwijs hoge eisen stelt aan het personeel. Daarom zijn de leerkrachten op De Tamarisk allemaal in het bezit van het certificaat 'Daltonleerkracht'. Voor nieuwe leerkrachten die niet in het bezit zijn van dit certificaat, geldt de verplichting dat ze z.s.m. na aanstelling aanvullende Daltonscholing volgen.

Doorgaande lijn

Een doorgaande Daltonleerlijn binnen de school moet gewaarborgd zijn. Hierdoor verloopt het ontwikkelingsproces als vanzelfsprekend en is elk volgend stapje geborgd door de voorafgaande.

Om overzicht te houden op alle Daltonafspraken binnen de school, werken we met een kijkwijzer. Hierop staan de concrete en zichtbare afspraken vermeld. Twee keer per jaar wordt met deze kijkwijzer een kijkje in alle groepen genomen. Aandachtspunten of fricties worden op deze wijze direct zichtbaar, waardoor gerichte actie/bijsturing mogelijk is. De evaluatie van de dalton-groepsbezoeken vindt plaats in het plenaire teamoverleg.

Specifieke competenties daltonleerkracht

Binnen de VCOG hanteren we de SBL-competenties mbt de eisen die we aan goede leerkrachten stellen. Daaraan toegevoegd (deels afgeleid) hebben we een aantal specifieke kerncompetenties die voor een goede Daltonleerkracht onmisbaar en kenmerkend zijn.

Deze belangrijke 'daltoncompetenties' gelden voor alle teamleden. Zij geven daar dagelijks inhoud aan en het is een belangrijk onderwerp bij de evaluatiegesprekken.

Deze specifieke kerncompetenties hebben we ingedeeld naar vier aandachtgebieden:

- Verantwoordelijkheid
- Zelfstandig werken
- Samenwerken
- Differentiëren

Wij geven kinderen verantwoordelijkheid

- 0 Wij leren de leerlingen om verantwoordelijkheid te nemen voor materiaal en werk.
- 0 Wij laten leerlingen de taakbrief te plannen en te registreren.
- 0 Wij stimuleren leerlingen om in eerste instantie zelf te zoeken naar oplossingen.
- 0 Wij bieden mogelijkheden om alsnog de hulpvraag aan leerlingen/leerkracht te kunnen stellen.
- 0 Wij geven kinderen vertrouwen.

Wij leren kinderen zelfstandig te werken

- 0 Wij werken met uitgestelde aandacht.
- 0 Wij stimuleren het zelfstandig leren.
- 0 Wij gebruiken handelingswijzers.
- 0 Wij zorgen ervoor dat in de klas alles op een vaste plek staat.
- 0 Wij visualiseren het proces.

Wij leren kinderen samenwerken

- 0 Wij passen verschillende vormen van samenwerken toe (samenwerkend leren).
- 0 Wij zorgen ervoor dat de structuur van samenwerken helder is.
- 0 Wij hanteren het begrip "maatjes".
- 0 Wij leren kinderen dat ze gebruik kunnen maken van elkaars kwaliteiten.
- 0 Wij leren kinderen respect te hebben voor elkaars mening en/of overtuiging..
- 0 Wij leren kinderen om correct en respectvol te communiceren.

Wij passen allerlei vormen van differentiatie toe

- 0 Wij differentiëren n.a.v. observaties, methodegebonden toetsen en LVS-resultaten.
- 0 Wij differentiëren in de opdrachten van de dag/weekkaart.
- 0 Wij passen vormen van pedagogische differentiatie toe.
- 0 Wij bieden een uitdagende leeromgeving waarin we rekening houden met de belangstelling en de specifieke intelligentie van leerlingen.

9. Verdere ontwikkelingen

In onze visie is basisonderwijs, en zeer zeker Daltononderwijs, dynamisch en altijd in ontwikkeling. Stilstaan is voor ons achteruitgang.

In het schoolplan van De Tamarisk staan alle ontwikkelingen beschreven waaraan we de komende jaren willen werken.

Met betrekking tot ons Daltononderwijs willen we noemen:

- verdere uitbouw (implementatie) van keuzewerk o.b.v. Meervoudige Intelligentie
- samenwerkend en coöperatief leren
- aanschaf en implementatie van zelfcorrigerende materialen
- voortdurende evaluatie van bestaande afspraken en werkwijzen en de daaruit voortvloeiende follow-up
- collegiale consultatie
- inrichting van het bewegingsonderwijs op een daltonschool
- zichtbaarheid van het dagritme na groep 2
- handelingswijzers ontwikkelen en toepassen
- het hoofdstuk Bijlagen in het Daltonboek vormgeven (uitbreiden)

